THE HEBREW JOURNAL
דער אידישער זשורנאל
THE HEBREW JOURNAL
Published by
JOURNAL PUBLICATIONS OF TORONTO, LIMITED
542 DUNDAS ST. WEST - Telephones: TRINITY 6830-6831
NATHAN FRIEDLAND, President.
Only Daily Jewish Newspaper in the Province of Ontario.

# די שפיל מיט׳ן קאמוניסטישען געשפענסט

וואודסוואָרט׳ס ביל פאר פרייער רעדע און פרייער פאַרזאַמלונג איז ווידער אָפּגעוואָרפען געוואָרען אין פעדעראַלען פאַרלאַמענט, א דאנק דעם, וואָס צוויי דעפּוטאַטען האָבען געסטראַשעט מיט׳ן קאָמוניסטישען גע־שפענסט.

דער גאַנצער ענין איז ניט מער ווי א שפיל צווישען דעם ארבייטער דעפּוטאַט פון ווינניפּעג און די איבעריגע דעפּוטאַטען אין פאַרלאַמענט.

דעפּוטאַט וואודסוואָרט׳ס ביל איז פון אַנהויב אָן געווען געגען דעם טראַנסנאַר פּאָליציי שעף, גענעראַל דרייפעער, וועלכער האָט ארויס־געגעבען זיינע איינגעבע „זאַקאַנעס" געגען פרייער רעדע און פרייער פאַר־זאַמלונג.

גענעראַל דרייפעער, ווייסענדיג, אז לויט די קאַנאַדער געזעצען קען ער ניט פאַרבאָטען קיינע פאַרזאַמלונגען און קען אויך ניט פאַרבאָטען קיין פרייע רעדע, האָט ער עס געטאָן ארומגעהענדיג דאָס געזעץ און האָט זיינס אויס־געפירט. קיין „האַל" ווערט צו די קאָמוניסטען ניט פאַרדונגען און אין די גאַסען לאָזט מען זיי זיך ניט פאַרזאַמלען, אונטער׳ן אויסרויד, אז זיי שטערען דעם גאַסען פאַרקעהר. דער פּאָליציי שעף האָט אויך פאַרבאָטען ביי עפענט־ליכע פאַרזאַמלונגען זיך צו באַנוצען מיט וועלכער עס איז אַנדער שפּראַך אויסער ענגליש.

ווייען מיר זיך ניט אָננעהמען די קריזודע פון די קאָמוניסטען, ווייל זיי זענען ניט קיין פאַרשלאָפענע אינגלאַך און קענען זייער שטעדטעל אליין באַשטעהן. זיי שעהמען זיך אויך ניט, צו זאָגען דעם טראַנסנאַר פּאָליציי שעף וואָס זיי דענקען פון אים.

דעפּוטאַט וואודסוואָרט האָט זיך אויך זיכער ניט געוואָלט אָננעמען די קריזודע פון די קאָמוניסטען, ווען ער האָט אַרייַנגעבראַכט א ביל אין פאַר־לאַמענט אלס געגען־גיפט צו קענעדער דרייפעער׳ס פאַרבאָטען.

וואודסוואָרט האָט געזעהן א היבש ביסעל ווייטער. ער האָט געזעהן, אז אויב די פּאָליציי איז אפילו אויפריכטיג און ציעלט יעצט געגען די קאָ־מוניסטען, וועט זיך דאָס אָבער אויסלאָזען צו דער אַלגעמיינער ארבייטער באַוועגונג און צו דער ראַדיקאַלער בכלל, ווייל די פּאָליציי איז אַלע מאָל ניט שטאַרק איבערקלייבעריש. יעדער איינער, וועלכער איז געגען די רעאַקצי־אָנערע פּרינציפּען פון דעם פּאָליציי שעף, יעניער איז א שונא.

אז דאָס וואָס וואודסוואָרט און די קאַנאַדער ראַדיקאַלע באַוועגונג פון לאַנד האָט געדענקט איז ריכטיג. ווייזט ווי שטאַרק די דעפּוטאַטען פון ביידע זייטען פון פאַרלאַמענט האָבען מורא פאַר וואודסוואָרט׳ס ביל. זיי האָבען אין לאַנגע האַלב־שטונדיגע רעדעס גע׳דרשנ׳ט וועגען דער קאָמוניס־טישער געפאַר, אז די קאָמוניסטען פאַרפלייצען דאָס לאַנד מיט באַצאָלטע אַגיטאַטאָרען, מענער און פרויען, און אז דאָס לאַנד איז איינפאַך אין דער גרעסטער געפאַר.

די דעפּוטאַטען האָבען אזוי לאַנג געוואָרפען דעם קאָמוניסטישען גע־שפענסט אין די אויגען, ביז די צייט איז אריבער און וואודסוואָרט׳ס ביל איז פאַרשיבט געוואָרען אזוי, אז ער וועט שוין ביי דער יעצטיגער סעסיע ניט פאַרהאַנדלט ווערען.

פאַר די גענגערישע דעפּוטאַטען איז קלאָר, אז קיינער האָט ניט גע־מיינט זיך אָנצונעמען פאַר די קאָמוניסטען. פאַר זיי איז קלאָר, אז וואודס־וואָרט קעמפט פאַר א פונדאַמענטאַלען פּרינציפּ. פאַר׳ן פּרינציפּ פון פרייער רעדע, און דאָס איז טאַקע די אורזאַכע פון זייער מורא.

ארויסטרעטענדע אָפען געגען פרייער רעדע בכלל פאַסט ניט. מען לעבט דאָך עפּעס אין א דעמאָקראַטישע לאַנד. אונטער׳ן בריטיש נאָרט אַמעריקאַן אָקט, וועלכער גאַראַנטירט פרייהייט פאַר אַלעמען, פאַרדעקט מען די אמת׳ע כונה מיט׳ן קאָמוניסטישען געשפענסט. זיי דאַרפען זיך אָבער ניט פרעהען אין דענקען, אז זיי נאַרען אַמיצען אָפּ. דאָס פאָלק פאַרשטעהט זיי און איז א מבין אויף זייערע ניט־זייבערע מאַנעווערס.

# פרויען פון שטאַדטישע אַננעשטעלטע זאָלען ניט ארבייטען

איז זעהר שעהן פון אונזערע שטאַדט־טאַטעס, דער באַשלוס וועלכען זיי האָבען געפאַסט אז די פרויען פון שטאַדטישע אָנגעשטעלטע זאָלען ניט טאָרען האַלטן קיין פּאָזיציעס און זאָלען ניט זיין באַשעפטיגט. זיי וועלן אָבער דאַרפען געהן נאָך אביסעלע ווייטער און באַשליסען, אז יעדער שטאַדטישער אָנגעשטעלטער זאָל באַקומען אַזא געהאַלט, וועלכער זאָל גענוג זיין צו דער־נעהרונג זיין פאַמיליע.

היינט צו טאָג ווערען פאַרהייראַטע פרויען באַשעפטיגט בלויז דער־פאַר, וואָס זייערע מענער פאַרדיענען ניט גענוג צו דערנעהרען די פאַמיליע אויף אַן אָנשטענדיגען אופן.

מיר צווייפלען אויב וועלכע עס איז פאַרהייראַטע פרוי, איבערהויפּט די, וועלכע האָט א פאַמיליע זאָל וועלען לויפען צו דער ארבייט יעדען טאָג און פאַרנאַכלעסיגען איר היים און אירע קינדער, ווייל זי וויל ארבייטען, ווייל דאָס איז איר פאַרנעניגען.

געוויס וואָלט יעדע פרוי געוואָלט זיצען אין דער היים, אַכטונג גע־בען אויף אירע קינדער. האַלטען איר הויז ריין און אזוי צוגעגנגלעך, אז עס זאָל זיין א ליבעס־נעסט פאַר איר מאַן און איר פאַמיליע, ניט זי זאָל דאַרפען קומען פון דער ארבייט אָן אויסגעמאַטערטע און פאַרצאַרענטע און ערשט זיך נעמען צוגרייטען עסען פאַר איר מאַן, וועלכער קומט אויף פון א שווערען טאָג ארבייט.

עס איז פאַרשטענדליך, אז די שטאַדט־טאַטעס האָבען אָנגענומען דעם דערמאַנטען באַשלוס בלויז דערפאַר אום עס זאָל זיין מער ארבייט פאַר די ארבייטסלאָזע. אויב פרויען, וועלכע זענען יעצט באַשעפטיגט אין פאַרשיי־דענע אינדוסטריעס זאָלען אויפגעבען זייערע פּאָסטענס, וואָלטען באַמת א סך ארבייטסלאָזע, וועלכע געהען יעצט ארום ביי גאַסען, באַקומען ארבייט, אָבער וואָס וואָרט געוואָרען פון די פאַמיליעס, וועלכע די פרויען דערנערען דורך זייער ארבייט?

נאָך פאַר דעם יעצטיגען עקאָנאָמישען קריזיס האָט די פרוי פאַרנומען א באַדייטענדען אָרט אין דער אינדוסטריע און קאָמערץ, זייט דער לעצטער וועלט־מלחמה איז די פרוי אלץ מער און מער אריינגעצויגען געוואָרען אין לעבען פון ארבייט.

לעבענסמיטלען זענען טייערער געוואָרען. די פאַרדינסטען זענען קלענער געוואָרען, און מיר לעבען דאָך אין א הויך ציוויליזירטער וועלט. די באַדערפענישען זענען גרויס. היינט צו־טאָג, ווען דער מאַן מיט דער פרוי ארבייטען, איז נאָך ניטאָ גענוג אויף די באַדערפענישען פון דער פאַמיליע צו לעבען אָנשטענדיג אין דער געזעלשאַפט און אין קריז, אין וועלכען די פאַרשיידענע מענשען פאַרקעהרען.

מיט דעם באַשלוס פון די שטאַדט־טאַטעס האָט געדאַרפט קומען נאָך א באַשלוס, אז יעדער מאַן, וועלכער איז באַשעפטיגט ביי דער שטאַדט, זאָל באַקומען א געהעריגען און מענשליכען געהאַלט, ניט אזא געהאַלט, וועלכער זאָל צווינגען דעם מאַן צו שיקען זיין פרוי ארבייטען, און אויב ער טוט עס ניט, זאָל ער געצוואונגען זיין צו גנב׳ענען, ווי דער פאַל איז געווען לעצ־טעס יאָר מיט איינינע שטאַדטישע אָנגעשטעלטע.

די שטאַדט צאָלט אירע אָנגעשטעלטע א לעבערליך קליינעס געהאַלט, א סך א קלענערען איידער פריוואַטע פירמעס. דאָס איז דערפאַר, ווייל דער שטאַדטישער אמט, אָדער שטעלע איז אַן אָנשטענדיגע און א זיכערע. דורך פאַרבאָטען די פרויען פון שטאַדטישע אָנגעשטעלטע צו זיין באַשעפטיגט, האָבן העכערען זייער געהאַלט, מיינט דערמיטיגען אונערליכקייט.

אינזערע שטאַדט־טאַטעס מוזען נאָכאַמאָל טראַכטען איידער זיי פיהר־רען זייער באַשלוס דורך.

# אינדיאַנער

פון יצחקי

איז אייך אמאָל אויסגעקומען צו באַגעגענען זיך מיט אַן אינדיאַנער — איך מיין מיט א „ריעל", „רושענעוואין" ברוין־הויטיגען אינדיאַנער?

איך האָב זיי שוין יא געזעהן, אָן ניט נאָר האָב איך געזעהן אינדיאַנער נאָר איך האָב אויך געהאַט די געלעגענהייט צו באַקענען זיך נעהענטער מיט זייערע מנהגים און זייער אַלגעמיינעס אָרט־לע־בען, און איך בין געקומען צום שלוס אז זיי, — וועלכע זיינען די ערשטע אַמערי־קאַנער ביז׳נער וועלען סוף כל סוף, פרי־הער אָדער שפּעטער ווידער ווערען די באַליבאַטסטע פונ׳ם גרויסען און ברייטען אַמעריקאַנער קאָנטינענט.

ברוין־הויטיגקייט — דאָס איז דער אַמעריקאַנער סימבאָל, אָדער דער עמב־לעם וועלכער אונטערשיידט אַמעריקע פון אַלע אַנדערע וועלט טיילן. אַמעריקע איז די פאַרקערפּערונג פונ׳ם קופּערנעם פנים און טונקעלעס צוגעבראָכענער הויט.

מענען די „נאָרדיקס" שפּרינגען פון דער הויט און טענה׳ן אז זיי זענען די אמת׳ע אַמעריקאַנער. דער אמת אָבער איז, אז מיט זייער איצטיגע בלויז־בלוט־נער הויט, קאָנען זיי לאַנג ניט געוועלטי־גען אין אַמעריקע, און כל־זמן זייער הויט וועט ניט פאַרוואַנדעלט ווערען אין א ברוינעס, קופּערנעס קאָליר, וועלען זיי מוזען אויפגעבען זייערע פּרעטענזיעס אויף אַמעריקע.

אַנטקעגען וואָס איז עס געקומען צו דייר? אַנטקעגען דעם וואָס יונג און אַלט זיינען היינט אריינגעעוינען געוואָ־רען אין דער נייער באַוועגונג צו אָפּברוי־גען זיך דאָס הויט.

נויס אויך, למשל, אז אינ׳ם חודש תמוז ווען די זון לאָזט זיך ארום אויהר פוטער־פאַס און בראָט און ברענט, אומבראַהמנות׳דיג די זונדיגע מעגשעלאַך אויף דער זונדיגער ערד, דאַן ווערט דער מאַרך אויך געצונדען, און דאַמאָלט זענען מענשען ניט פאַראַנטוואָרטליך פאַר זיי־ערע מעשים.

און דערפאַר זאָגט מען דאָך טאַקי ביי אונז: „עס איז איהם אריין תמוז אין קאָפּ". און איך פאַרשטעה אז די איצ־טיגע באַוועגונג צו אָפּברוינען זיך די לייבער איז אויך ניט מעהר ווי א רע־וולטאַט פון דעם „תמוז אין קאָפּ".

אָבער א שטיקעל שייכות האָט דאָס אָפּברענען זיך די הויט מיט׳ן „אינדיאַ־ניזם". וואָרום הלמאי האָט מען זיך ניט געברענט אין אייער היימיש שטעדטעל, דאָרט, אויף יענער זייט ים.

נעדעניקט איהר, ווי אזוי מען איז געקראָכען אין די קעלערס, אום צו באַ־האַלטען זיך פון דער היץ? אמת, דער קעלער איז אויך געווען א קנאַפּע באַהעל־טעניש, וואָרום דאָרט האָט באַהאַלטענער הייט געפרייעט א פּאַק מיט אַלטע בנדים, וועלכע האָבען צוליעב דער וואַרימקייט, ארויסגעגעבען פון זיך א מאָדנעס שווע־רען געריך.

פונדעסטוועגען האָט מען געוואוסט אז מען דאַרף זיך באַהאַלטען פון דער זון, ווען זי האָט זיך אביסעל צוסמא־ליעט.

דאָ אָבער איז עס פונקט קאַפּויר. אַנשטאָט צו באַהאַלטען זיך פון דער זון אונטער א שאַטענדיגער בוים אָדער ער־נעץ אַנדערש, לאָזט מען גאָר ארונטער די טחתונים און מען לעגט זיך אויף מיט׳ן נאַקעטען... געגען דער זון כדי צו אָפּגע־ברענט ווערען.

און עס נעהמט אָן א געפיהל צום חלש׳ן ווען מען דערזעהט ווי אזוי פיעל מענשליך פליַיש בראָט זיך געגען די שטעכיגע שטראַהלען פון דער זון. א הויט וועלכע איז מיט א מינוס צוריק געווען ווייס און פוכקע, באַקומט פּלוצלינג דעם קאָליר פון רויטע פליַיש, פון וועלכע קאָ־ניבאַלען (מענשען פרעסער) באַלעקען זיך אזוי.

מיט וואָס אַלזאָ דערקלעהרט זיך, די „אָזינע 'ברענעניש" באַוועגונג.

איינס פון די ביידע: אָדער עס איז איבער דער ווירקונג פון דער תמוז־דיגער זון וועלכע ווירקט געוועהנליך אויפ׳ן מאַרך, אָדער עס איז דער איצ־סטינקטיווער דראַנג צו „אינדיאַניזירען" זיך. עס איז די ברוין־הויטיגקייט פון דעם אינדיאַנער וועלכער האָט אזוי געווירקט אויפ׳ן פאַטריאָטיזם פון די נייע אַמערי־קאַנער. מען וויל זיך ניט אָפּרייסען פון דעם „ברוין־הויטיגקייט סימבאָל" וועל־כעס איז דאָך פון שטענדיג־אָן געווען דער עמבלעם פון אַמעריקאַניזם.

און די באַוועגונג צו „אינדיאַניזירען" זיך צווישען די היינטיגע אַמעריקאַנער איז דאָך ניט ניי. — וואָרום וואָס איז דען דער „שימי"־טאַנץ, וועלכער איז גע־ווען אזוי פאָפּולאַר צווישען אַמעריקאַנער יונענט — אויב ניט א שטיק אינדיאַניזם. און וואָס איז די היינטיגע ברוין־הויטיג־קייט — אויב ניט פונקט דאָס זעלבע.

אזוי איז עס שטענדיג. עס דערהט זיך דער דאָך אזוי לאַנג, ב׳ער קומט צוריק צום פונקט פון וואַנען ער האָט זיך אָנגעהויבען באַוועגען. און פריהער אָדער שפּעטער האָט עס דאָך אויך געמוזט קו־מען צו דער איצטיגער באַוועגונג פון „אינדיאַניזירען" זיך.

וואָס מיך וואונדערט בלויז איז, וואָס אונזער אידישע יונגוואַרג איז געוואָרען אזוי פאַטריאָטיש, אז זיי זופען צו אריינ־כאַפּען דאָס גאַנצע ביסעל ברוין־הויטיג־קייט פון גאַנץ אַמעריקע.

עפּעס סמאָליען זיי זיך צופיעל גע־נען דער זון...

# די ערשטע וואָך פון ציוניסטישען קאָנגרעס

## מיט וואָס באַשעפטיגט זיך דער קאָנגרעס. — וואָס זענען זיינע הויפּט אויפגאַבען. — די פאַרשיידענע פּראַקציעס און וואָס זיי פאַרלאַנגען. — וועלכער צד האָט די מאַכט.

(ספּעציעל דורך טעלעגראַף צום „אידישען זשורנאל") פון **מאיר וו. ווייסגאל,**

באַזעל, יולי, 8. — ווען די שורות ווערען געשריבען, איז דער קאָנגרעס שוין טיף אריינגעטאָן אין זיין אויפגאַבע צו געפינען אַן געמיינשאַפטליכע פּראָגראַם פאַר פאַראיינינגטער ציוניסטישער טעטיג־קייט, סיי אין באַציהונג צו דער ענגלישער רעגיערונג, סיי אויך בנוגע אינערליכע ציוניסטישע פּראָבלעמען פון פאַרשיידענ־ארטיגען כאַראַקטער, וואָס זענען זעהר וויכטיג און וועלען ארויפלייגען זייער שטעמפּעל אויף דער גאַנצער באַוועגונג.

נאָך א וואָך פון לייַדענשאַפטליכע דעבאַטען, וועלכע האָבען זיך אַפּטמאָל צו־שפּילט זיי א וואולקאַן, האָבען די קאָנגרעס קאָמיסיעס אָננעהויבען זייער ארבייט, קעמפענדיג הערראַיש צו געפינען אַן אויס־גאַנג, וואָס וואָלט דערמעגליכט צו פאַר־אייניגען די פּראַקציעס אין ציוניזם און זייערע אנשויאונגען.

די אַלגעמיינע דעבאַטע האָט זיך גע־צויגען כמעט א גאַנצע וואָך און טראָץ דער ליידענשאַפט, מיט וועלכער עס איז געפירט געוואָרען, איז זי מיט זעלטענע אויסנאַמען שטענדיג געשטאַנען אויף א נייסטיג הויכער שטופע, סיי אַנפאַלענדיג אויף דער אדמיניסטראַציאָנס פּאָליטיק, סיי זי פאַרטיידיגענדיג.

די מיינונגס־פאַרשידענהייטען אויפ׳ן קאָנגרעס האָבען זיך באַלד ביים אָנפאַנג אַרויסגעוויזען. דער גאַנצער קאָנגרעס איז צוויי שיעור נישט גלייכע טיילען. דער ווייצמאַן צד וועגן איבער דעם גענעראַלען זעהר לייכט. דאָס האָט זיך אַרויסגעוויזען אין א פּראַוואָ אָפּשטי־מונג באַלד ביים אָנפאַנג.

די רעוויזיאָניסטען, און מיט זיי די מזרחי, און א טייל פון די אַלגעמיינע ציוניסטען, האַלטען, אז צוליעב דער פּאָ־ליטישער נישט־איינינקייט אין די ציו־ניסטישע רייען, און דער אונקלאָרקייט פון דער ציוניסטישער לאַגע, ווי אויך צוליעב די געגענזעצליכע דערקלערונגען וואָס זע־נען געמאַכט געוואָרען און ווערען געמאַכט פון ציוניסטישע פירער וועגען די ציוניס־טישע ענדצילען, מוז דער קאָנגרעס זיך יעצט קלאָר אַרויסזאָגען און שאַרף פאַר־מולירען ניט בלויז זיין באַדערגען, נאָר אויך דעם ציל, צו וועלכען דער ציוניזם שטרעבט.

און די ציל, פאַרלאַנגען די רעוויזי־אָניסטען, זאָלען פאַרמולירט ווערען אזוי, אז זיי זאָלען קיין צווייפעל נישט איבער־לאָזען, אז מיר שטרעבען צו א אידישער מערהייט אויף ביידע זייטען פון יַרדן, אין אז מיר האָבען נישט אויפגעגעבען דעם געדאַנק פון א אידישער מלוכה.

די ווייצמאַן גרופּע פון דער צווייטער זייט, וועלכע שליסט אין די ארבייטער דעלעגאַטען און די גרעסערע צאָל פון די אַלגעמיינע ציוניסטען, האַלט, אז דאָס ער שטרעבט ניט צו קיין אידישער „מער־הייט, און אז אַזאַ אויסדרוק, האַלטען זיי, איז שעדליך פאַר׳ן ציוניזם.

מיט דער דאָזיגער דיסקוסיע זענען פאַרוויקעלט אויך פיעלע אַנדערע ענינים, וואָס לאָזען זיך נישט באַהאַנדלען אין א טעלעגראַמע, אָבער די אַלע פּראָגען זענען פון גרויסער באַדייטונג פון דעם שטאַנד־פּונקט פון באַלדיגע ארבייט אין ארץ ישראל.

באַטש איך פערזענליך סימפּאַטיזיר און מוז באַרעכטיגען אין א גרויסער מאָס די שטרענגע קריטיק פון דער ענגלישער רעגיערונגס פּאָליסי, וואָס מאַכט צונישט איהרע פריערדיגע הבטחות צום אידישען פאָלק, קען איך אָבער נישט מסכים זיין צו דער פּאָליסי, וואָס די קריטיקער פאָ־דערען זי זאָל אָנגענומען ווערען.

לויט מיין מיינונג וועט אַזאַ פּאָלי־טיק אונז ווייניג וואָס דערנעענטערען צו אונזער צייל, אין דער זעלבער צייט וועט זי מאַכען די ציוניסטישע לאַגע אונ־געהויער פיעל שווערער.

די רעוויזיאָניסטישע פּאָליסי, ווען מען טוט איהר אויף פון די פּראַזען, מיט וועלכע זי איז פאַרפּוצט, מיינט: נישט מיטאַרבייטען מיט דער ברויטישער רעגיע־רונג, אַן אַנרעסיוו אַראַבישע פּאָליטיק וואָס רעכענט זיך ניט מיט דער ווירקלי־כער לאַגע, און דאָס אַלץ מיינט אַן אָפּע־נער קאַמף, וואָס דאַרף געפירט ווערען מיט גרולס געפאַר, און וואָס וועט פיעל שטע־רען דעם באַלדיגען פּראָגרעס פון אונזער טעטיגקייט.

די ווייצמאַן פּאָליסי שלאָגט פאַר פולע קאַפּעראַציע מיט דער ענגלישער רעגיערונג, דרייסט באַשטייענדיג אויף אונזערע רעכט, וואָס קומען אונז לויט דער באַלפור דעקלאַראַציע און דעם ענג־לישען מאַנדאַט.

מען מוז אָבער אין זינען האַבען, אז דאָס באַשטעהט דוקא אויף א דערקלערונג וועגען א אידישער מאַיאָריטעט אין ארץ ישראל א. א. וו., ווערט טיילווייז דער־קלערט מיט׳ן פאַרלאַנג צו מאַכען אונמעג־ליך צוציהונג ווייצמאַנ׳ען אַלס פירער. דאָס איז דער באַהאַלטענער מאָטיוו פון דער דיסקוסיע.

אַן דעם אופן, מיט וועלכען די פּאָלי־טישע קאָמיסיע וועט אריבערשפּרינגען איבער דעם שווערען באַרג, וועגדעם זיך דער סך הכל פון גאַנצען קאָנגרעס, אַלע אַנדערע שטריים פונקטען וועלען במילא געלעזט ווערען, אזוי שנעל, ווי דער וועט געלעזט ווערען, אזוי זיי זענען פון צווייט־ראַנגיגער וויכטיגקייט.

איך פערזענליך בין איבערצייגט, אז דער שכל הישר און ניכטערקייט פון דע־קען וועלען גובר זיין סוף כל סוף, און אַן אַלגעמיינע פּלאַטפאָרם פאַר צוקונפ־טיגער טעטיגקייט, וואָס זאָל פאַראייניגען אַלע פּאַרטייען, וועט געשאַפען ווערען.

איך וויל נאָך וואַרענען די לעזער, נישט צו ווערען באַאיינפלוסט פון שטור־נענדע איינע דעם צווייטען געגענזעצליכע באַריכטען פון קאָנגרעס, וואָס ווערען געשאַפען אונטער א מאָמענט איינדרוק פון זשורנאַליסטען, וואָס מוזען צושטעלען זייער חלק פאַר דער טעליכער מיל.

די אינצידענטען, אפשר ניט קיין אַנגענעמע, וואָס זענען געשעהן, זענען, קען זיין, ריכטיג איבערגעגעבען געוואָרען, אָבער אויסגעטיילט פון דער גאַנצער סביבה, ווערט זיי געגעבען א צו באַדיי־טענדע פאַרמינענג און דורכדעם גיבען זיי איהרע פריערדיגע הבטחות צום אידישען פאָלק, קען איך אָבער נישט מסכים זיין צו דער פּאָליסי, וואָס די קריטיקער פאָ־דערען זי זאָל אָנגענומען ווערען.

לויט מיין מיינונג וועט אַזאַ פּאָלי־טיק אונז ווייניג וואָס דערנעענטערען צו אונזער צייל, אין דער זעלבער צייט וועט זי מאַכען די ציוניסטישע לאַגע אונ־געהויער פיעל שווערער.

די רעוויזיאָניסטישע פּאָליסי, ווען מען טוט איהר אויף פון די פּראַזען, מיט וועלכע זי איז פאַרפּוצט, מיינט: נישט מיטאַרבייטען מיט דער ברויטישער רעגיע־רונג, אַן אַנרעסיוו אַראַבישע פּאָליטיק וואָס רעכענט זיך ניט מיט דער ווירקלי־כער לאַגע, און דאָס אַלץ מיינט אַן אָפּע־נער קאַמף, וואָס דאַרף געפירט ווערען מיט גרולס געפאַר, און וואָס וועט פיעל שטע־רען דעם באַלדיגען פּראָגרעס פון אונזער טעטיגקייט.

די ווייצמאַן פּאָליסי שלאָגט פאַר פולע קאַפּעראַציע מיט דער ענגלישער רעגיערונג, דרייסט באַשטייענדיג אויף אונזערע רעכט, וואָס קומען אונז לויט דער באַלפור דעקלאַראַציע און דעם ענג־לישען מאַנדאַט.

מען מוז אָבער אין זינען האַבען, אז דאָס באַשטעהט דוקא אויף א דערקלערונג וועגען א אידישער מאַיאָריטעט אין ארץ ישראל א. א. וו., ווערט טיילווייז דער־קלערט מיט׳ן פאַרלאַנג צו מאַכען אונמעג־ליך צוציהונג ווייצמאַנ׳ען אַלס פירער. דאָס איז דער באַהאַלטענער מאָטיוו פון דער דיסקוסיע.

אַן דעם אופן, מיט וועלכען די פּאָלי־טישע קאָמיסיע וועט אריבערשפּרינגען איבער דעם שווערען באַרג, וועגדעם זיך דער סך הכל פון גאַנצען קאָנגרעס, אַלע אַנדערע שטריים פונקטען וועלען בכלל געלעזט ווערען, אזוי שנעל, ווי דער וועט געלעזט ווערען, אזוי זיי זענען פון צווייט־ראַנגיגער וויכטיגקייט.

מאיר וו. ווייסגאל.

# שפּייז נאָך רוסלאַנד

(פאַרזעענונג פון שידוש 5)

זאָל איהם ארויסשיקען. עס איז ווינשבאַר אז די אַדרעסען זאָלען געשיקט ווערען גע־שריבענע אין רוסיש. אַלענפאַלס דאַרפען זיי זיין גאַנץ פּינקטליך. אין גענענפאַל ריזיקירט מען אז דער פעקעל זאָל קומען צורוק.

אונז בלייבט צו באַנריסען דעם אי־דישען אימיגראַנטען הילפס פאַראיין מיט דעם נייעם צווייג פון זיין ארבייט און איהם ווינשען, אז אויך אויף דעם געביט זאָל ער געפינען די צופרידענקייט פון בריטען אידישען עולם.

# תל־אביב׳ער בילדלאַך פון גאַס

פון אברהם בליי (תל־אביב).

### אזא חלוץ

פאַרנאַכט. אַלענבי גאַס. אויטאָבוסען פייפען. מענשען פיהלען אָן די טראָטואַ־אַרען. ווייבער מיט וועגעלאַך שלעפּען זיך פון אַן צום ים. אַן אַלטער תימנ׳ער טראָגט א שיסעל פּאַפּשויעס איינגעוויי־קעלט אין א האַנטוך:

— היום בזול! גדול! רק בחצי גרוש!

אויפ׳ן דאַך טיילט איינער מודעות מיט גרויסע ווערטער:

„די גרעסטע מענשליכע טראַגעדיע פון דער וועלט. עס רענט, עס שוידערט, עס באַלערענט צו קענען די טויפענישען פון לעבען! נעהט אַלע אין קינאָ „אופיר"!

אויפ׳ן טראָטואַר באַווייזט זיך א פּאַרעל. ער א נאַלאַטינגער, אויסגעצוואַנ־גער. יעדע האָר אויפ׳ן קאָפּ ליגט אויף איהר פּלאַץ. די הויזען מיט׳ן געהערינגען קנייטש. דאָס זיידען־טיכעלע אין אויר־בערשטען קעשענקע פון רעקעל איז ווי א שילד פאַר איהם: אַמעריקאַנער!

זי — א שלאַנקע. אויסגעפּוצט אין עסיג און אין האָניג. די אויגען צוגע־שמירט. דאָס פּנים אויסגעקאַלעכט מיט פּודרע. און די ליפּען — די ליפּען זעהט מען ניט. נאָר צוויי פּאַסען רויטע פאַרב־ווי סטיינגעלאַך פון א מעראַל. ער האַלט זי פעסט אונטערן אַרעם און געהנען ביידע אין טאַקט.

ביים בלומען פאַרקויפער גיט ער א שמייכעל. שטעלט זיך אָפּ. רוקט איין האַנט אין קעשענע און מיט דער צווייטער קלייבט ער די שעהנסטע בלומען פאַר איהר. זי לאַזט אַראָפּ די אויגען און וויל „אינדיאַניזירען" זיך.

וואָס מיך וואונדערט בלויז איז, וואָס אונזער אידישע יונגוואַרג איז געוואָרען אזוי פאַטריאָטיש, אז זיי זופען צו אריינ־כאַפּען דאָס גאַנצע ביסעל ברוין־הויטיג־קייט פון גאַנץ אַמעריקע.

עפּעס סמאָליען זיי זיך צופיעל גע־נען דער זון...

### אַל מלא רחמים!

א גראַנדריעזע לויה. א סאָציאַליסט איז געשטאָרבען. לייגען ארבייטער אוועק די ארבייט, דעם לעצטען כבוד א חבר אָפּגעבען. מאַכט מען גרויסע בלומען־קראַנצען מיט רויטע רעוואָלוציאָנערע טעגנעס באַהאַנגען. געהט מען אין גע־שלאָסענע רייהען. ארבייטער פון יעדען פאַך באַזונדער. האַלט מען רעדעס:

"דער פאַרשטאָרבענער חבר איז גע־שטאָרבען זייענדיג אויף דער וואַך אויפ׳ן פּראָגט פון דער גרויסער קריעג וואָס הייסט קלאַסען קאַמף.

געהט די גרויסע לויה איבער די גאַסען אַלע מיט אַראָפּגעלאָזטע קעפּ. די איינציגע וואָס הויבען די קעפּ זיינען די פּאָליציאַישע פערד וואָס פאָהרען פאַר־אויס. פרעגען אידען איינער ביים צווייי־טען:

— ווער איז דאָס אזוינס געשטאָר־בען וואָס האָט צו אזא גרויסע לויה זוכה געווען?

— דאָס איינער א 'גדול' פון 'זיי־ערע' . . .

— אזוי?

— נו . . . נו! . . .

בלאָזט א ווינטעלע און צופלאַטערט די רויטע סטענגעס אויף די בלומען־קראַנצען. דאַכט זיך אז אפילו ביי א לויה פון א חבר קאָן מען אַרויסוויזען דעם כח פון ארבייט און דעם אָנזאָג פון מאָר־גען:

— ארבייטער פון אַלע לענדער פאַראיינינט אייך!

מיט אזוינע ליפּען נאַאיוו זיין.

דערנעהענטערט זיך א כחור. ברילען אויף די אויגען. אינגאַנצען ברוין. די האָר אויף זיינע הענט קוקען אויס ווי שטשע־טינעס, ווי א בערשטעל וואָס מען רייבט דעם דיל. די שיך צוריסען. ער דערזעהט דאָס פּאָרעל ביי די בלומען. שטעהט א ווייַלע, געהט צו צו זיי, ניט א שמייכעל און זאָגט אויראַנש:

— און איך בין הונגעריג! . . .

### אַל מלא רחמים!

א גראַנדריעזע לויה. א סאָציאַליסט איז געשטאָרבען. לייגען ארבייטער אוועק די ארבייט, דעם לעצטען כבוד א חבר אָפּגעבען. מאַכט מען גרויסע בלומען־קראַנצען מיט רויטע רעוואָלוציאָנערע טעגנעס באַהאַנגען. געהט מען אין גע־שלאָסענע רייהען. ארבייטער פון יעדען פאַך באַזונדער. האַלט מען רעדעס:

"דער פאַרשטאָרבענער חבר איז גע־שטאָרבען זייענדיג אויף דער וואַך אויפ׳ן פּראָגט פון דער גרויסער קריעג וואָס הייסט קלאַסען קאַמף.

געהט די גרויסע לויה איבער די גאַסען אַלע מיט אַראָפּגעלאָזטע קעפּ. די איינציגע וואָס הויבען די קעפּ זיינען די פּאָליציאַישע פערד וואָס פאָהרען פאַר־אויס. פרעגען אידען איינער ביים צווייי־טען:

— ווער איז דאָס אזוינס געשטאָר־בען וואָס האָט צו אזא גרויסע לויה זוכה געווען?

— דאָס איינער א 'גדול' פון 'זיי־ערע' . . .

— אזוי?

— נו . . . נו! . . .

בלאָזט א ווינטעלע און צופלאַטערט די רויטע סטענגעס אויף די בלומען־קראַנצען. דאַכט זיך אז אפילו ביי א לויה פון א חבר קאָן מען אַרויסוויזען דעם כח פון ארבייט און דעם אָנזאָג פון מאָר־גען:

— ארבייטער פון אַלע לענדער פאַראיינינט אייך!

— לעבען זאָל די סאָציאַליסטישע רע־וואָלוציע!

וועהטאַטאַנט דאָס האַרץ וואָס א חבר איז געשטאָרבען.

צאַפּעלט דאָס האַרץ פון די רויטע סטענגעס וואָס זאָגען פון מאָרגען אָן.

נאָר . . .

נאָר וואָס מאָרגען? וואָס פאַר א מאָרגען?

א גראַנדריעזע לויה. א סאָציאַליסט איז געשטאָרבען. לייגען ארבייטער אוועק די ארבייט, דעם לעצטען כבוד א חבר אָפּגעבען. מאַכט מען גרויסע בלומען־קראַנצען מיט רויטע רעוואָלוציאָנערע טעגנעס באַהאַנגען. געהט מען אין גע־שלאָסענע רייהען. ארבייטער פון יעדען פאַך באַזונדער. האַלט מען רעדעס:

"דער פאַרשטאָרבענער חבר איז גע־שטאָרבען זייענדיג אויף דער וואַך אויפ׳ן פּראָגט פון דער גרויסער קריעג וואָס הייסט קלאַסען קאַמף.

געהט די גרויסע לויה איבער די גאַסען אַלע מיט אַראָפּגעלאָזטע קעפּ. די איינציגע וואָס הויבען די קעפּ זיינען די פּאָליציאַישע פערד וואָס פאָהרען פאַר־אויס. פרעגען אידען איינער ביים צווייי־טען:

— ווער איז דאָס אזוינס געשטאָר־בען וואָס האָט צו אזא גרויסע לויה זוכה געווען?

— דאָס איינער א 'גדול' פון 'זיי־ערע' . . .

— אזוי?

— נו . . . נו! . . .

בלאָזט א ווינטעלע און צופלאַטערט די רויטע סטענגעס אויף די בלומען־קראַנצען. דאַכט זיך אז אפילו ביי א לויה פון א חבר קאָן מען אַרויסוויזען דעם כח פון ארבייט און דעם אָנזאָג פון מאָר־גען:

— ארבייטער פון אַלע לענדער פאַראיינינט אייך!

— לעבען זאָל די סאָציאַליסטישע רע־וואָלוציע